

Prædiken til Langfredag (Joh. 19, 17-37)

FREDAGSSMYKKET

BØNNEN

Vi kender ikke i morgen. Vi kender ikke engang i dag. Vi ved ikke, hvad der bor i os. Vi må bede. Fordi vi er kristne. Fordi bøn-
nen er værnemiddel mod uro og hastværk. Den er en lytten, som giver os øjne og dan-
ner hjertet. Verden bliver anderledes af den
slags. Vi vil gerne forandres, bevæges. Dan-
nes i hjertet.

Det gør os bedre til at hengive os. Måske
også til elske. Og hvis vi ikke kan det, er vi
intet. Det samler det fragmenterede. Og
Langfredag er fragmenter. Det er så svært at
se, men helheden findes i kærligheden på
korset. I fredagssmykket. Det må vores bøn
lægge sig ind i.

Bed.

MASSAKREN

*Han måtte selv bære korset ud til det sted,
der bliver kaldt Kraniepladsen; på hebraisk
hedder det 'Golgata'. Her sømmede de ham*

*op på korset sammen med to andre, én på
hver side af ham, med ham selv i midten.
Johannesevangeliet 19, 17-18*

Massakren udspiller sig langsomt. Slæbende.
Hver ting sker til sin tid. De første tegn. De
sidste dage. Måltidet. Dommen. Skriget.
Sukket. Mørket. Flængen i verden. Man har
lyst til at skrive det med bogstaver, der er
grimmere, tungere, tager længere tid at læ-
se. Er hæse, rallende. Som man stikker sig
på, mens man læser. Som man oplever et
ubehag ved at dechifrere.

Golgata. GOLGATA. Er det grimt nok? Kra-
niepladsen. Fordi der pillede gribbene kødet
af de døde. Fordi der kunne man spille bold
med kranierne. Gurgl ordet ud med blodet.
For her var lidelse. For de hængte og de
seende. Her sømmede de min Jesus op. Her
massakrerede de Gud. *Og her var Kristus i
sin vorden. Den dag himlen var halv. Her
gav det ikke mening at ønske held og lykke.
Held og lykke med hvad?*

KÆBERNE

*De spærrer gabet op
som en løve, der sønderflår og brøler.
Jeg er som vand, der hældes ud,
mine knogler falder fra hinanden.
Mit hjerte er som voks, det smelter i mig.
Min gane er tør som potteskår,
min tunge klæber til min gane.
Du lægger mig i dødens støv. Salmernes bog
22, 14-16*

*Men dem, der havde kendt ham, blev stående,
også de kvinder, der havde fulgt ham
helt fra Galilæa. De stod et stykke derfra og
så alt, hvad der skete. Lukasevangeliet 23,
49*

For foden af døden står menneskene. De ser sårbare og små ud. Forvirrede. Elskende. Sårede. Så gaber de fordi de er så trætte. Gaber og kan ikke få samlet kæberne igen. De vrides længere op, ud af hængslet. Sådan må man sove. Mundene bliver tørre som en ørken.

De har set bødlerne stå med hatte med skygger på, så de ikke fik blod ned i øjnene, da de rejste korset. Blod fra sårene, der kom da de gennemborede hænder og fødder, man kunne tælle knoglerne. De har set på ham, der blev gennemboret. De har set naglerne. Nej, hørt dem. Gå gennem kødet og knoglerne i Guds kød. Kvinderne fra Galilæa ser alt og bliver stående. Frosset af frygt. Som et lam, der skal klippes. Som en kvinde, der bliver voldtaget.

Gennem blodet må vi stage / ind i vore mor-

gendage, husker en. Men de fleste husker ikke noget. De er stivnede af rædsel. Som en vingummibamse i en budding med en hel pakke husblas. Der ligger den med kæben af led. En tørrer tåren væk med sin fletning.

SYNET

Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig?

Jeg råber på hjælp, men du er så langt væk.

Min Gud, jeg råber om dagen, men du svarer ikke,

og om natten, men jeg kan ikke finde ro. Salmernes bog 22, 2-3

Ingen lys er tændt. Væggene i kirken strækker sig uendeligt opad. En sortblå støvet overflade. Jeg kan mærke farven og tænker, at jeg forsvinder, hvis jeg læner mig ind i det tørre stof, den sortblå farve. Der er for langt mellem molekylerne. Det kan jeg se. De høje ruder er mørke. Tårne og hvælvinger og vægge er en tom skal af mørke. Står der bare. Der er ingen stole, stengulvet er køligt og mørkt. Som isen på en sø om natten. Jeg ser mig omkring i mørket. Prøver at hive lys nok ud af ingenting til at se. Jeg leder efter noget. Jeg ved ikke engang hvad. Noget, som ikke er undergang. På gulvet ligger der et par dynger af ingenting. Hulter til bulter. Jeg kan ikke finde ud af, hvad jeg skal. Hvor skal jeg finde noget. Hvordan skal det lægges på plads. Jeg har en fornemmelse af, at vi står lige før en ny verden. Jeg kan ikke sige, hvorfor jeg har det sådan, men det har jeg. Vi står lige før en ny verden. En verden,

hvor hjertet skal slå på en anden måde. Det er det, der falder mig ind. Men lige nu er det langfredag, hvor intet er muligt. Her er ingenting. I dynger. En ve og en pause. Og endnu en ve, der ikke vil ende. Neglene på alle mennesker bliver matte, mælkede. Ingen orker at råbe. Ingen tror. Tavshed. Kun en irret rest af håb i denne fornemmelse; hjerterne skal slå på en ny måde. Så er den væk. I en sæk. Full af blæk.

ET SMYKKE

Guds vilje bliver synlig igennem ham.

Efter al smerten får han lyset at se, og han får dyb visdom. Esajas 53, 10b-11a

Forvirret vågner man om natten og kan ikke skabe mening. Indtil man husker kulden fra kroppen, der nu ligger i en zinkkiste. Nogle synger på altanerne. Men andre steder er der ingen, der siger Held og lykke. Held og lykke med hvad? Med mere død. Med at få kisterne ud af byen?

Døden lægger malm i brystkasseburet. Det er svært at trække vejret. Alle skridt er tunge. Man kan høre det på de andre i huset. Og mærke det selv. Ilten må finde en vej forbi den sorte tyngde. Den sorte død. Igenem modstanden. Døden trækker mod jorden. Man må se langt efter drømmesyn, hvor små huse tækkes med åkandblade. Af børn, der løber på stranden om sommeren.

I dagsnatten vokser et palads af mørke. Det er vores almindelige land med vores almin-

delige folk og strande og skove og skoler. Men med en rund krone med røde tentakler, der vil herske over lungerne. Smadre.

Det er ikke en krone. Der er ikke noget smykke ved det. Det snyder og bedrager. Det er ikke et fredagssmykke. Vi har ikke set smykket endnu. Men smykket er der. Jesus har det. Hvem kan se, at der er et frø i lidelsen, der kan spire. At der skyder en spire fra rødderne i den plyndrede oversvømmede skov? Fra det druknede. Fra katastrofen.

Det kan godt være, at der er lys at se efter smerten. At der er dyb visdom at hente. Men dig, der står ved siden af: Du skal holde din kæft med det! Vær der og bær det du kan. Lid med de lidende. Læg en hånd på dem. Tør tåren væk. Syng en sang for den, der er for bange til at synge.

Døden er her. Ved sengen. Jeg tager hakken frem og stiller den ved siden af boxmadrasen. Det er bare for at være sikker. For Jesus har sikkert pakket den. Der er sikkert en vej ud. Nåden er. Sådan lyder det sidste suk på korset. Sådan hvisker havet, det blå, der flyder fra øjnene på korset. Ejegode øjne.

SØNDAGSKJOLEN

På gulvet i kirken foran alteret sidder et barn i søndagskjole. Kan man sige det mere: søndagskjole? Det ligner en søndagskjole. En kjole fra dengang man tog særligt tøj på for at fejre opstandelsen. Freden. Livet. Fri-

heden. Den er gul, strøget. Der sidder hun i den mørke kirke. Den gamle har sat sig på knæfaldet med ryggen mod alteret.

Det er som om himlen endnu er halv, siger barnet.

Det er Kristus i sin vorden, sagde den gamle.

Hvad betyder det?

Det betyder, at vi står i blikket lige før man bliver budt op til dans.

Det betyder, at fuglen ligger og ruger på ægget.

Det betyder, at du venter på en påskepakke.

Det betyder, at hvis du var en fange og havde hakket dig en vej ud i friheden, så stod du nu inden det sidste slag.

Hvorfor har han smykker på? siger barnet og rører sig på hænderne. Den gamle kigger op.

Det er hans fredagssmykker. Han er adlet af lidelsen. Vi bliver større af lidelsen. Blodet fra ham får blodet i os til at løbe rundt. Det pibler ud af sårene. Det er livet, man kan se.

Pigen rejser sig. Jeg vil trøste ham, siger

hun. Jeg vil tage ham ned. Jeg vil sætte plaster på.

Han vil gerne hænge der, siger den gamle. Han vil give sig selv. Som et plaster på vores sår. Som det særeste smukkeste smykke. Det er fredagssmykket. Som hvis du havde et smykke, der gav livet tilbage hver gang noget døde.

MOR I HIMLEN

I nærheden af korset stod Jesus' mor sammen med sin søster Maria, der var gift med Klopas, og Maria Magdalene. Ved siden af Jesus' mor stod den discipel, Jesus elskede mest, og da Jesus så dem, sagde han til sin mor: "Se, her er din søn". Til disciplen sagde han: "Se, her er din mor". Og fra da af tog disciplen sig af hende, som om hun var hans mor. Johannesevangeliet 19, 26-27

Lad os bekende: Vores Gud er vores sande mor, i hvem vi evigt fødes og ud af hvem vi aldrig skal komme. Din kærlighed og omsorg, Gud, er vores livmoder. Her vokser vi. Her er alt som det skal være.

Livet har et fredagssmykke uden verdens held og lykke korset banker pulsen fremad derfor blir et barn forgræmmet.

Gennem blodet må vi stage ind i vore morgendage men for alle ene vender korset om med blanke hænder

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
Egevej 4
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
- hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

Døden har et lørdagssmykke
ned ad hvide englerygge
lad os falde mod dig, Fader
i de høje stjernegader.

Livet har en påskepakke
som vi når med dødens hakke
Kristus, Kristus, vær vor frelse
lad os bære englepelse.

Gennem nattens magt og vælde
blomstrer vi med stjernetælle
Kristus, lad os blive trygge
i det bedste hus at bygge.

Engle puster søndagsstormen
hvis du træder ud ad formen
hvis vi kender liljeduften
stiger du som røg i luften.

Simon Grotrian (2006)

Louise Højlund

Langenæs, Aarhus

Salmer:

192, 217 - "Livet har et fredagssmykke" (Grotrian - *Salmeregn*) - Kirkesangbogen
947 "Vær mig nær" - "Det er Kristus, der betyder" (Grotrian - *Guds øje er en torden-sol* mel: "Skriv dig Jesus på mit hjerte").